



Friluftslivets fellesorganisasjon

Adresse: Nedre Slottsgate 25, 0157 OSLO
Telefon: 23 31 09 80, Telefaks: 23 31 09 89, E-post: post@frifo.no, Nettsted: www.frifo.no
Org. nr.: 971 262 834, Kontonr: 7154.05.51671

**Miljøverndepartementet
Landbruks- og matdepartementet**

Oslo, 6.11.2013

PLANTING AV SKOG PÅ NYE AREALER SOM KLIMATILTAK - HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til rapporten ”Planting av skog på nye arealer som klimatiltak” som er sendt på høring. Vi viser også til kontakt med MD om utsettelse av høringsfristen.

Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO) representerer de 15 største friluftslivsorganisasjonene i Norge med til sammen rundt 720.000 medlemskap. En av hovedoppgavene til FRIFO er å ivareta allemannsretten og det enkle og naturvennlige friluftslivets vilkår i Norge, herunder naturgrunnlaget for å drive friluftsliv og tilrettelegging for aktivitet.

FRIFO er derfor opptatt av at vi forvalter naturen på en bærekraftig måte, herunder hensynet til naturopplevelse og friluftsliv.

FRIFO vil understreke at det er svært viktig å komme fram til gode klimatiltak. Klimaendringer er sammen med tap av biologisk mangfold den største utfordringen vi står overfor. Vi må derfor komme fram til tiltak som er positivt for klima uten at dette går ut over biologisk mangfold og andre naturverdier.

FRIFO er i utgangspunktet kritisk til en storstilt tilplanting med gran, enten det er vanlig norsk gran eller sitkagran, på nye arealer som klimatiltak. Vi mener det både er et faglig tynt grunnlag for å hevde at dette er et godt klimatiltak og at det vil ha svært negative virkninger på blant annet landskap, friluftsliv, naturopplevelse og biologisk mangfold.

Bakgrunn

Som oppfølging av St meld 21 (2011-2012) *Norsk klimapolitikk* vurderes det å plante skog på nye arealer for å øke opptaket og lagringen av karbon.

Miljødirektoratet, Statens landbruksforvaltning og Institutt for skog og landskap har på oppdrag fra Miljøverndepartementet og Landbruks- og matdepartementet utarbeidet rapporten *Planting av skog*

på nye arealer som klimatiltak. Den skal danne det faglige grunnlaget for hvor denne plantingen kan foregå.

Rapporten konkluderer med at det vil være mulig å finne egnede arealer for tilplanting på minst 50.000 dekar pr år over en 20-årsperiode med akseptable effekter for naturmangfold og andre miljøverdier. Kostnadene for dette vil beløpe seg til ca 100 millioner kroner hvert år.

Faglig grunnlag

Rapporten gir en oversikt over skogens rolle i karbonkretsløpet og utviklingen av karbonlager og karbonregnskap over de siste 90 årene. I løpet av denne perioden har karbonlageret økt betraktelig, noe som i hovedsak skyldes skogplanting og gjengroing av skog.

I rapporten forventes det fortsatt høyt nettopptak av karbon, men det antas likevel en nedgang i mengden opptatt karbon på grunn av økt hogst. Som kompensasjon for denne nedgangen ser enn for seg at økt skogplanting på nye arealer vil gi et positivt bidrag i det totale karbonregnskapet.

I følge figur 4.4 vil en planting på 1 million dekar, slik rapporten foreslår, kun gi en liten positiv effekt i netto karbonopptak fram mot 2100 i forhold til om vi lar være å plante.

Imidlertid er det stor usikkerhet rundt hvilken effekt planting av gran/treslagsskifte har i forhold til albedoeffekt og binding av karbon i jordsmonnet. På side 69 i rapporten sies det i klartekst at kunnskapen om nettoeffekten av karbonopptak og albedo ikke er tilstrekkelig. Nyere svensk forskning viser at mykorrhiza er svært viktig for binding av karbon i jordsmonnet og at et treslagsskifte kan endre på dette på en negativ måte.

Blant annet redusert albedoeffekt og redusert binding i jordsmonnet pga av overgang fra løv- og/eller furuskog til gran, kan derfor vise seg å få negativ effekt på det totale klimaregnskapet. Dette er kunnskap som må skaffes til veie før enn overhode vurderer å gjennomføre dette som et klimatiltak.

Storstilt planting av gran synes derfor å være et høyst tvilsomt klimatiltak.

Nytteeffekt

Det er viktig at de klimatiltakene som settes inn er de mest effektive i forhold til de ressursene som settes inn i tiltaket, samtidig som hensynet til andre miljøverdier ligger i bunnen som en grunnleggende forutsetning.

På side 103 i rapporten er det satt opp tre ulike hensyn (kulepunkter) som styrer vurderingen av hvilke arealer som bør prioriteres for tildelig av støtte til gjennomføring av granplantingen. I kost-/nyttevurderingen her bør det også ligge et tilleggskriterium om at tiltaket må være minst like godt eller helst bedre enn andre klimatiltak som kan gjennomføres til samme kostnad.

Manglende kunnskapsgrunnlag/vurderinger

Enorstilt planting av granskog på nye arealer vil kunne få store konsekvenser for en rekke interesser. Dette gjelder blant annet friluftsliv, naturopplevelser, biologisk mangfold, kulturminner, landskap, reiseliv og matproduksjon.

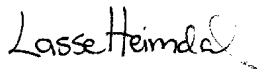
FRIFO mener rapporten er mangelfull som et helhetlig kunnskapsgrunnlag, både når det gjelder hensynet til friluftsliv og biologisk mangfold.

Friluftsliv og landskapsopplevelse er omtalt i rapporten i et eget avsnitt under kapittel 5 *Miljøeffekter og vurderinger av miljøhensyn*. I omtalen gis det imidlertid ingen konkrete

vurderinger av konsekvensene for friluftslivet. Følgelig gis det heller ingen vurderinger av hvilke arealer som er viktige for friluftslivet og hvilke konsekvenser dette bør få i forhold til tilplanting med gran.

FRIFO mener det er behov for en mye grundigere gjennomgang av kunnskapsgrunnlaget for friluftslivet. Med et godt kunnskapsgrunnlag kan det gjøres en grundig vurdering av konsekvensene for friluftslivet og registrering av viktige områder for friluftslivet før det foretas en eventuell tilplanting med gran. Direktoratet for naturforvaltning gav i 2004 ut håndboken *Kartlegging og verdsetting av friluftsområder*, og som nå er under revisjon. Den bør danne et godt grunnlag for en slik vurdering.

Vennlig hilsen
Friluftslivets fellesorganisasjon



Lasse Heimdal
generalsekretær



Hans Erik Lerkelund
rådgiver